

Bæredygtig udvikling i de små landsbyer

Organisationen for Vedvarende Energi (OVE) har arbejdet i Vietnam siden 2000. I midten af 2008 startede OVE et nyt projekt om bæredygtig udvikling Ha Nam-provinsen, hvor indbyggerne nu tjener penge på det affald, de tidligere smed væk

Af Jakob Jespersen, OVE

Affaldsproblemer i provinsen

Ha Nam-provinsen afgrænses mod vest af bjerge og bakker, som domineres af luftforurenende cementfabrikker, og mod øst af Den Røde Flod, som især i den tørre vintertid har en høj koncentration af spildevand fra Hanois industriområder. Fra nord til syd flækkes Ha Nam af Vietnams største hovedvej (A1), som forbinder Hanoi med Ho Chi Minh City. Midt i Ha Nam langs hovedvejen ligger hovedstaden Phu Ly, en by på størrelse med Ballerup. Projektet arbejder i tre kommuner i Thanh Liem-distriktet, som ligger på sydsiden af Phu Ly.

Lokalt er befolkningen især ramt af en dalende fødevarerproduktion i form af et vigende landbrug og færre og færre fiskedamme - og ikke mindst mangel på rent drikkevand. Lokalbefolkningen er tvunget til at søge anden beskæftigelse, typisk industriløsninger såsom broderivirksomhed (herunder vask og blegning af stof) og forarbejdning (og lakering) af træ.

Alt affald og spildevand fra virksomhederne ryger ubehandlet ud i lokalsamfundet, da der ikke er nogen form for kontrol eller viden om behandling, og ingen infrastruktur til at håndtere det. I mange tilfælde er det derfor ikke ond vilje eller grådighed, der lig-

ger til grund, men simpelthen en traditionel tankegang om, at affald blot skal væk fra ens grund, så er det ikke længere mit ansvar/problem.

Der er derfor rigeligt at tage fat på for projektet på trods af, at vi arbejder helt nede på landsbyniveau med husholdnings- og småproduktions-løsninger. Det handler i bund og grund om, hvad man i lokalsamfundet selv kan gøre for at ændre på sin situation, både individuelt, men i høj grad i grupper, som på længere sigt kan influere lokaladministrationen til at støtte lokalt miljøarbejde.

Hvad har vi så gjort?

Jeg startede min et-årige udstationeringsperiode i maj 2008 for at sikre en god opstart af projektet samt at organisering og detailplanlægning kom på plads. En af kommunerne stillede en bygning til rådighed som projektkontor, som tidligere har været brugt til udstilling af lokale broderiprodukter (ingen ville udstille der længere, da kommunen ikke ville betale for en vagtmand).

Med beliggenhed tæt på pilotområderne og ud til hovedvejen var det ideelt for projektet, både som showroom og med tæt kontakt til befolkningen. Med et par værelser i baghuset

fandt vores projektpersonale, som alle kommer fra Hanoi, hurtigt ud af, at det var billigere bare at flytte ind på kontoret i hverdage frem for at skulle leje bolig lokalt.

Fordelen ved at arbejde i et så gennemorganiseret land som Vietnam er, at man gennem masseorganisationerne kan informere og mobilisere lokalbefolkningen, og på lokalt niveau er masseorganisationerne også gode dedikerede partnere, som vi arbejder tæt sammen med.

I efteråret 2008 udnyttede projektet især det gode samarbejde til at køre pilotprojekter om kompostering. I et område hvor mangel på losse- og genbrugspladser gør, at vejene og især dammene og vandingskanalerne forurenes med affald, er kompostering en god løsning til at reducere det organiske affald, da det er en simpel teknik - og man kan tjene penge på det!

Kompostering har været afsæt for at fokusere på affaldssortering og genbrug, og samtidig har man også fundet anvendelse for vandhyacinter (en slags åkander), som har det med at obstruere flowet i vandingskanalerne. De hidtidige kampagner har været en stor succes, og mange lokale har selv taget initiativ til kompostering som følge af projektets

OVE i Vietnam

OVE har arbejdet i Vietnam siden 2000, hvor et lokalt Agenda 21-projekt blev startet i en af de fattige bydele i Hanoi. I 2005 startede OVE sammen med DVF og CARE endvidere PACODE-projektet i Mekong-deltaet med fokus på at forbedre kvinders og khmer-befolkningens levevilkår. PACODE blev Jakob Jespersens første arbejdsopgave i Vietnam, og han har siden 2005 besøgt projektet to-tre gange årligt som ansvarlig for projektets energi- og affalds-komponent.

OVE's indgangsvinkel er at hjælpe lokalbefolkningen til selv at udnytte de lokale naturressourcer forsvarligt og effektivt med specielt fokus på træ-ressourcer og genanvendelse af affald.

I midten af 2008 begyndte OVE sit seneste projekt i Vietnam: "Bæredygtig udvikling i peri-urbane områder, Vietnam", et fire-årigt projekt i provinsen Ha Nam 70 km syd for Hanoi sammen med den lokale græsrodsorganisation S-CODE. I dette projekt fokuseres der på miljøproblemer, som opstår i en region, der på grund af kraftig industriel udvikling og befolkningsvækst lider under manglende infrastruktur, forringet landbrug, og især omfattende vand- og luftforurening.

*Jakob Jespersen var udstationeret i et år for OVE som rådgiver på projektet i Ha Nam, 70 km syd for Hanoi. Jakob er uddannet energiplanlægger fra Roskilde Universitet, og har efter en del år i konsulent-branchen arbejdet for OVE siden 2004.
(peri-urbane: på dansk: byranden, er det sted, hvor presset fra byudviklingen er størst)*

pilotaktiviteter. Således er der allerede produceret over 100 ton kompost, som kan sælges for 200.000-300.000 Dong per ton (70-100 kr), hvilket er en betydelig indtægt for en fattig familie.

Det allervigtigste er, at lokalbefolkningen har lært, at man selv, eller i små grupper, kan forbedre miljø og egen levestandard uden indblanding fra myndigheder eller korrupsion, og at projektet har fået en masse opmærksomhed og tillid.

På sigt vil projektet baseret på befolkningens egne behov og prioriteringer give sig i kast med andre løsninger såsom forbedret affaldsindsamling, drikkevand, renere produktion, øko-landbrug og spildevandsrensning, alt sammen i meget lille skala, men i tæt samarbejde med Danidas miljøprogram, som på provinsniveau igangsætter aktiviteter i forhold til de større virksomheder og infrastruktur i regionen.

Uddrag fra projektansøgning

- om bæredygtig udvikling i Na Ham provinsen. Befolkningstæthed og begrænset adgang til landbrugsland er blandt andet årsag til, at det nordlige Vietnam gennemgår store forandringer. Det økonomiske grundlag skifter fra subsistenslandbrug til intensiv dyrkning af afgrøder til markeder i byerne, specielt Hanoi nordøst for projektområdet Ha Nam.

Landbruget beskæftiger ca. 80% af arbejdsstyrken, men dækker kun 60% af befolkningens indkomst. Den resterende del kommer typisk fra småindustri. Virksomhederne er ofte koncentreret i såkaldte 'kunsthåndværks

Jakob fra OVE underviser i O Lam kommune på Pacode-projektet

landsbyer'. I de tæt befolkede områder, både på landet og i de peri-urbane områder, er forureningen og de miljømæssige problemer meget omfattende, dels på grund af forureningen fra småindustrierne, dels den forurening, som den Røde Flod bringer fra Hanoi, og endelig skaber minevirksomhed også luftforurening i mange områder. Levevilkårene i disse områder er endvidere påvirket af ureguleret og ubehandlet industriaffald, store problemer med støj og forurening og mangel på rent vand og natur ressourcer.

Projektområdet Thanh Liem distrikt i Ha Nam et udpræget peri-urbant område, der rummer alle ovenstående miljøproblemer. Landbruget har nået dets maksimale kapacitet, og distriktet gennemgår substantielle forandringer på en sådan måde, at kommunerne i

distriktet har flere urbane karakteristika end landlige.

Disse forandringer betyder store udfordringer til forvaltningen af naturressourcer samt et behov for ændrede og forbedrede offentlige ydelser, som affaldsindsamling, rent vand til husholdsbrug, sanitære installationer, håndtering af spildevand, etc. Endvidere er produktionsmetoderne i småindustrierne sammenholdt med et intensivt landbrug meget forurenende og vandforbrugende, hvilket betyder forringet drikkevandsforsyning. Den lokale administration mangler kapacitet til at håndtere disse meget alvorlige problemer, og derfor er der et udtrykt behov for at udvikle planlægnings- og forvaltningsstrategier, der både tager højde for indbyggernes behov og prioriteter.

S-CODE, den lokale partner

The Centre for Sustainable Community Development (S-CODE) er en registreret NGO i Vietnam oprettet i 2005.

S-CODE arbejder for at skabe bæredygtige løsninger til at nedbringe fattigdom og forbedre sundhed og levevilkår i Vietnams landområder.

S-CODE arbejder endvidere i byområder som støtteorganisation for grupper som er i høj risiko for HIV/AIDS smitte.

S-CODE er en aflægger af den internationale NGO Population and Development International (PDI), som har arbejdet i Vietnam i perioden 1983-2005, hvor S-CODE overtog.

S-CODE ledes af tidligere PDI ansatte, og arbejder for at fortsætte PDI's mål om lokal forankring og ejerskab.